แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๘ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ชื่อ-นามสกุล นางสาวพัชนิดา มณฑาทอง **ตำแหน่ง** นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา
หัวข้อการพัฒนา หลักสูตร วัยใส ฉลาดรู้เน็ต
วิธีการพัฒนา ผ่านสื่อการเรียนการสอน online
วันที่พัฒนา ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘
สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา (ผ่านสื่อการเรียนการสอน online)
หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๑. เพื่อสื่อสารกับทุกกลุ่มทุกวัยอย่างเข้าใจง่ายโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน พร้อมยกระดับความคิด สร้างสรรค์ทางดิจิทัล
๒. เพิ่มความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเครื่องมือดิจิทัลต่างๆ และอินเทอร์เน็ตอย่างมั่นคงปลอดภัย
๓. เพื่อสามารถเป็นแบบอย่างต่อสังคมได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความเสี่ยงจากการใช้อินเทอร์เน็ตและการตกเป็นเหยื่อในโลกออนไลน์

สรุปสาระสำคัญ

เมื่อพูดถึงความฉลาดหลายคนคงจะนึกถึงการวัด IQ ที่เป็นความฉลาดทางด้านเชาว์ปัญญา และ EQ ที่วัดความฉลาดทางด้านอารมณ์ แต่มาถึงยุคนี้ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตความฉลาดทางด้าน IQ กับ EQ คงไม่เพียงพอ เราต้องมีความฉลาดทางด้านดิจิทัลหรือที่เราเรียกว่า DQ (Digital Intelligence Quotient)

ความฉลาดทางด้านดิจิทัล (DQ)

DQ เป็นผลจากการศึกษาและพัฒนาของหน่วยงานที่มีชื่อเรียกว่า DQ institute เกิดจากความร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชนทั่วโลกประสานงานร่วมกับ World Economic Forum ที่ส่งเสริมให้เด็กๆทั่วโลกมีความรู้และทักษะในการใช้ชีวิตบนโลกออนไลน์อย่าง ปลอดภัยสร้างสรรค์ แต่ไม่ใช่แค่เด็ก ๆ เท่านั้นที่ควรเป็นผู้ฉลาดรู้เน็ต ยังรวมไปถึงคุณปู่คุณย่า และทุก ๆ คนที่ใช้งาน อินเทอร์เน็ตด้วย

โดย DQ ที่เป็นเทรนด์ที่ทั่วโลกกำลังพูดถึงนั้น แบ่งออกเป็น ๓ ระดับได้แก่

ระดับ ๑ พลเมืองดิจิทัล คือกลุ่มที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยมีประสิทธิภาพ และมี ความรับผิดชอบ

ระดับ ๒ กลุ่มนักคิด นักสร้างสรรค์ คือกลุ่มคนที่สร้างคอนเทรนด์ใหม่และเปลี่ยนไอเดียให้เป็นจริงด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ

ระดับ ๓ ผู้ประกอบการดิจิทัล คือภาคธุรกิจที่ให้บริการด้านดิจิทัลและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบระดับโลกหรือสร้างสรรค์โอกาสใหม่ๆให้กับสังคม

พลเมืองดิจิทัล

การเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดีจะต้องเป็นผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ยากมีทักษะพื้นฐานอยู่ ๘ ข้อ ที่เราปฏิบัติตามได้ ดังต่อไปนี้

๑. ทักษะในการเป็นตัวเองที่ดี (Digital Citizen Identity) คือการใช้สื่อดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ในโลกออนไลน์ของตนเองในแง่บวกทั้งความคิดความรู้สึก และเป็นตัวอย่างที่ดีมีวิจารณญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็นรู้กฎหมายและจริยธรรมในโลกออนไลน์ เช่นการละเมิดลิขสิทธิ์ การกลั่นแกล้งทางสื่อออนไลน์

๒. ทักษะในการคิดวิเคราะห์และวิจารณญาณที่ดี (Critical Thinking) โดยสามารถวิเคราะห์แยกแยะระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด รู้เท่าทันสื่อสารสนเทศสามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้เข้าใจรูปแบบการหลอกลวงต่างๆในโลกไซเบอร์ เช่น ข่าวปลอม เว็บไซด์ปลอม ภาพตัดต่อ เป็นต้น

๓. ทักษะในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในโลกไซเบอร์ (Cybersecurity Management) คือต้องรู้จักการรักษาความเป็นส่วนตัว และความลับป้องกันการขโมยข้อมูลไปสวมรอยทำธุรกรรมออนไลน์รักษาป้องกันความเสียหายของข้อมูลและอุปกรณ์ เช่น ไม่บอกพาสเวิร์ดกับใครเป็นต้น

๔. ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) คือต้องรู้จักปกป้องข้อมูลส่วนตัวในโลกออนไลน์รู้เท่าทันภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต เช่น มัลแวร์ ไวรัสคอมพิวเตอร์ และกลลวงทางไซเบอร์

๕. ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) คือต้องรู้จักบริหารเวลาที่ใช้ อุปกรณ์ยุคดิจิทัลเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างโลกออนไลน์ และโลกภายนอกตระหนักถึงผลเสียของการเสพติดสื่อดิจิทัล

๖. ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprints) คือผู้ใช้งานมีความเข้าใจและสามารถป้องกันข้อมูลส่วนตัวโดยไม่ทิ้งร่องรอยที่สร้างไว้บนโลกออนไลน์ต่างๆ เช่น การโพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊ก ทวิสเตอร์ ซึ่งบันทึกไว้โดยไม่ตั้งใจและทำให้คนอื่นแกะรอยเราได้

๗. ทักษะในการรับมือกับการระรานทางไซเบอร์ (Cyberbullying Management) ผู้ใช้งานสามารถรับมือกับการกลั่นแกล้งไม่โต้ตอบซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายมากยิ่งขึ้น

๘. ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) มีความเห็นอกเห็นใจและสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์ เพียงเท่านี้เราจัดได้ว่าเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดีได้ไม่ยากเลย และเราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกวันนี้ อินเทอร์เน็ตเกี่ยวข้องกับชีวิตเราตลอดเวลาตั้งแต่ตื่นเช้าไปจนกระทั่งถึงเข้านอน ไม่ว่าจะเริ่มวันด้วยการอ่าน ข่าวบนเฟซบุ๊ก แชตคุยกับเพื่อน ๆ เช็คความเคลื่อนไหวจากสื่อโซเชียลต่าง ๆ อัพรูปหรือสเตตัส รวมทั้งสั่งซื้อ สินค้าและโอนเงินออนไลน์จนแทบจะไม่รู้ตัวเลยว่าเราใช้งานมันอยู่ตลอดเวลาแต่ก็ควรใช้อย่างมีสติ และมีทักษะที่ดีให้สมกับคำว่า วัยใส ฉลาดรู้เน็ต

Cyberbullying หรือ การกระทำทางไซเบอร์

เป็นคำที่เราเคยได้ยินหรืออาจจะเคยเผลอทำลงไปโดยไม่รู้ตัว เป็นการกระทำโดยใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือเพื่อทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญหรือรู้สึกไม่ดีต่าง ๆ เช่น

๑. การโพสต์ภาพตัดต่อล้อเลียนหรือภาพที่ทำให้เกิดความเสียหาย

๒. การใช้ถ้อยคำนินทา ด่าทอ ให้เพื่อน ๆ รู้สึกเสียหาย อับอาย

๓. ใส่ร้าย ข่มขู่หรือทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัย

๔. สวมรอยออนไลน์

การป้องกันภัยออนไลน์

๑. ไม่บอกข้อมูลส่วนตัวให้กับใครในออนไลน์
๒. ส่งรูปให้ใครโดยขาดการไตร่ตรอง
๓. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนในโลกออนไลน์ในชีวิตจริง
๔. ไม่เสวนากับผู้ที่หยาบคายในโลกออนไลน์
๕. หากเป็นเด็ก ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง

คำแนะนำป้องกัน คุกคามทาง Email

๑. ตั้งรหัสผ่านที่คาดเดาได้ยากและเปลี่ยนบ่อย ๆ
๒. ดูแลช่องทางที่ใช้ในการ Reset รหัสผ่าน ให้มีความมั่นคงปลอดภัย เช่น อีเมลสำรองสำหรับกู้คืนบัญชี
๓. ตรวจสอบประวัติการใช้งานที่น่าสงสัยรวม ถึงช่องทางในการยืนยันตัวตนอย่างสม่ำเสมอ
๔. ติดตั้งโปรแกรมแอนตี้ไวรัส อัพเดทระบบปฏิบัติการเบราว์เซอร์ และซอฟต์แวร์ให้ทันสมัย
๕. หลีกเลี่ยงการใช้เว็บเมลผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์สาธารณะ และไม่ควรตั้งค่าให้จำรหัสผ่าน
๖. ระมัดระวังอีเมลที่มีไฟล์แนบหรือลิงก์พาไปเว็บอื่น
๗. แม้อีเมลจากคนที่รู้จักก็อาจเป็นคนร้าย ควรยืนยันผ่านช่องทางอื่นที่ไม่ใช่อีเมล
๘. เปิดการใช้งานยืนยันตัวตนแบบ ๒ Factor Authentication
๙. เช็ครายชื่อผู้จะได้รับอีเมลก่อนกดปุ่ม Reply All ทุกครั้ง
๑๐. อย่าหลงเชื่ออีเมลที่หลอกให้เปลี่ยนรหัสผ่าน

พาสเวิร์ด ตั้งให้ยาก แต่จำให้ได้ไม่แชร์กับใคร และเปลี่ยนบ่อย ๆ

๑. ตั้งให้ซับซ้อนและจำยากไม่ใช้ตัวเลขหรือตัวอักษรเรียงกัน เช่น ๑๒๓๔ กขคง และไม่ใช้คำทั่วไปตามพจนานุกรม
๒. ตั้งให้ยาวอย่างน้อยก็ ๑๒ ตัวอักษร
๓. ไม่จดไว้ใกล้ตัว บันทึกไว้ติดตัว ไม่ว่าจะบนโต๊ะทำงาน ฝาบ้าน กระเป๋าสตางค์ รวมถึงในมือถือ
๔. อย่าไว้ใจให้ใครไปแม้คนใกล้ตัว คนในครอบครัว ถ้าจำเป็นต้องไหว้วาน เมื่อเขาทำธุระเสร็จแล้วรีบตั้งพาสเวิร์ดใหม่ทันที
๕. ไม่เซตค่าบันทึกพาสเวิร์ดอัตโนมัติ เวลาใช้บริการแอพพลิเคชั่น โปรแกรม หรือเว็บไซต์ใดใดบนมือถือและคอมพิวเตอร์
๖. ล็อกอิน แล้วล็อคเอาท์ทุกครั้ง เวลาเข้าใช้บริการที่ต้องต้องใช้พาสเวิร์ด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

ได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี สามารถในการใช้เทคโนโลยีเครื่องมือดิจิทัลอินเทอร์เน็ตอย่างมั่นคง ปลอดภัย อีกทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้จากบทเรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเป็นแบบอย่างต่อสังคมได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความเสี่ยงจากการใช้อินเทอร์เน็ตและการตกเป็นเหยื่อในโลกออนไลน์

(ลงนาม).....

(นางสาวพัชนิดา มณฑาทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

(ลงนาม).....

(นางสาวประภาศรี แก้วคำ)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา

สำนักงาน ก.พ.
Office of the Civil Service Commission

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นางสาวพัชนิดา มณฑาทอง

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

วิชา วัยใส ฉลาดรู้เน็ต

(รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง)

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2568

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน